Hur utvärdera och följa upp effekterna av insatser som extra anpassningar och särskilt stöd – har de hjälpt eleven mot målen?

Petra Runström Nilsson

Specialpedagogiskt forum hösten 2022

Utmaning

Synskadad
Blind

Depression
Ångest

Trauman

Intellektuell funktionsnedsättning

Hörselskada
Döv

Koncentrationssvårigheter

Språkstörning

ADHD

Annat modersmål

Dyslexi

Omotiverad

Dyskalkyli

Gruppsammansättning

Autism

Fel bemötande

Egen eller anhörigs sjukdom

Dåligt anpassade lokaler

Föråldrade läromedel

Impulsiv

Rörelsehindrad

För lite undervisning
För dålig undervisning

Utmaning

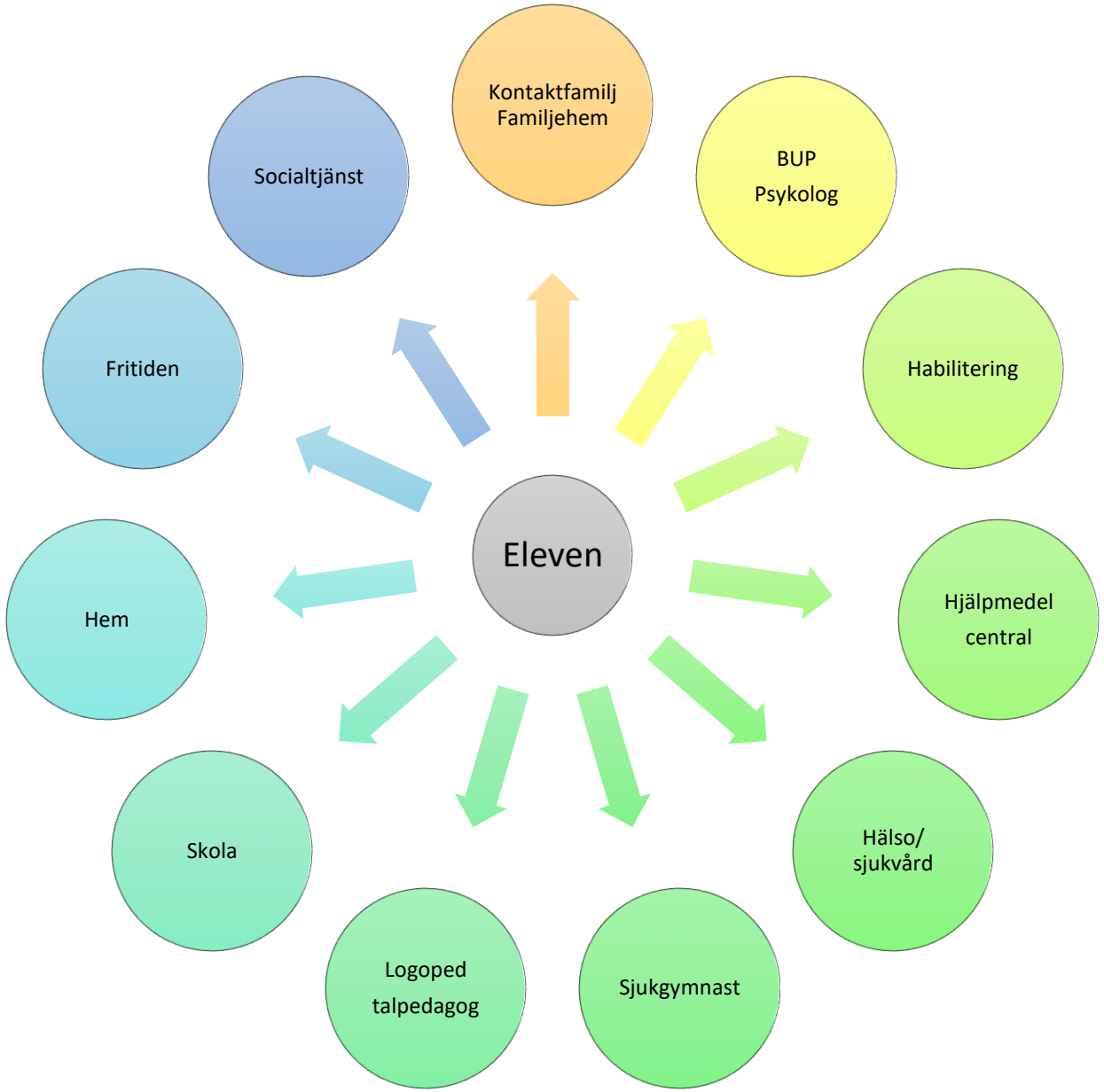
Kontaktfamilj
Familjehem
BUP
Psykolog
Habilitering
Hjälpmedel
central
Hälso/
sjukvård
Sjukgymnast
Logoped
talpedagog
Skola
Hem
Fritiden
Socialtjänst
Eleven

Utmaning

Elever i behov av ……..

- Ingenstans i forskningen, eller i regeringens, eller i Skolverkets utredningar finns det klart definierat hur elever i behov av extra anpassningar ska beskrivas
- eller hur extra anpassningar för denna elevgrupp ska utformas på bästa sätt.

- Ingenstans i forskningen, eller i regeringens, eller i Skolverkets utredningar finns det klart definierat hur elever i behov av särskilt stöd ska beskrivas
- eller hur åtgärder för denna elevgrupp ska utformas på bästa sätt.

Samverkan

Definitioner av begreppet samverkan

- Någon/ Några tillför sin specifika resurser, kompetenser och/eller kunskap till en uppgift som man gemensamt har att genomföra
- Medvetna målinriktade handlingar som utförs tillsammans med andra, i en klart avgränsad grupp avseende ett definierat problem och syfte.
- De målinriktade handlingar man genomför tillsammans utifrån sitt eget uppdrag
- Styrning, struktur och samband

Samverkan

Intern samverkan

- Lärarlaget
- Fritids
- Rektor
- Elevhälsoteamets kompetenser

Extern samverkan

- Vårdnadshavare
- BUP
- Habiliteringen
- Talpedagog/Logoped
- Socialtjänsten
- Kontaktfamilj/Familjehem
- SPSM

Förutsättningar för samverkan

- All verksamhet som riktar sig till barn och unga ska präglas av ett barnperspektiv, barnets perspektiv och barnrättsperspektiv (Barnkonventionen)
    - *Barnperspektiv* – innebär att en vuxen så långt som möjligt sätter sig in i ett barns situation och försöker se till barnets bästa.
    - *Barnets perspektiv* – innebär att man lyssnar till barnet och att det utifrån ålder och mognad får möjlighet att bidra med sina erfarenheter, synpunkter och förslag.
    - *Barnrättsperspektiv* – avser barnets rättsliga status och är ingen personlig tolkning av vad som är bäst för barnet.

Förutsättningar för samverkan

- Samarbete mellan dem som eleven är beroende av, alltså skola och familj= elevens viktigaste resurser
- **Ett definierat gemensamt problem, mål och syfte**
- **Klara kompetensområden**
  - God kunskap om varandras områden
- **Tydlighet**
  - Kommunikation ~~Envägskommunikation~~ – dialog
  - Rutiner
- **En gemensam syn på:**
  - Fokus på helheter och det som verkligen går att lösa
  - Elevens nuläge och behov
  - Vad samverkan ska leda till
  - Hur de olika aktörernas kompetens ska tas till vara
  - Vilka insatser som görs

Utveckla samverkan

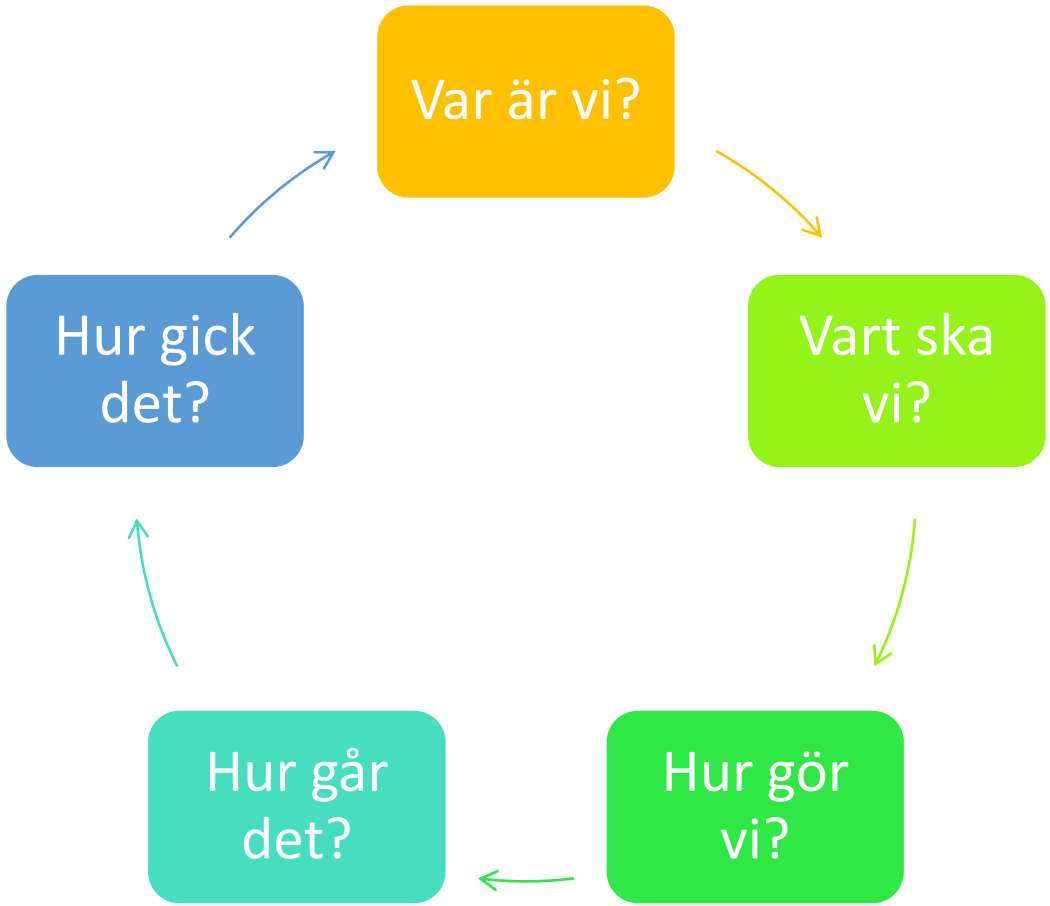

Ledning
Styrning
Tid

Arbeta och samverka för att formulera en tydlig behovsbild

Vem ansvarar för att se elevens kunskap?

- Lärarens arbete i vardagen
- Kartläggningar
- Nationellt bedömningsstöd
- Nationella prov

Var tas kunskapen emot? Var sker samverkan?

- Arbetslaget
- Samtal med elev och vårdnadshavare
- Klasskonferenser
- Möten med elevhälsoteamet

Hur formulera extra anpassningar och särskilt stöd, med innehåll som går att följa upp och utvärdera?

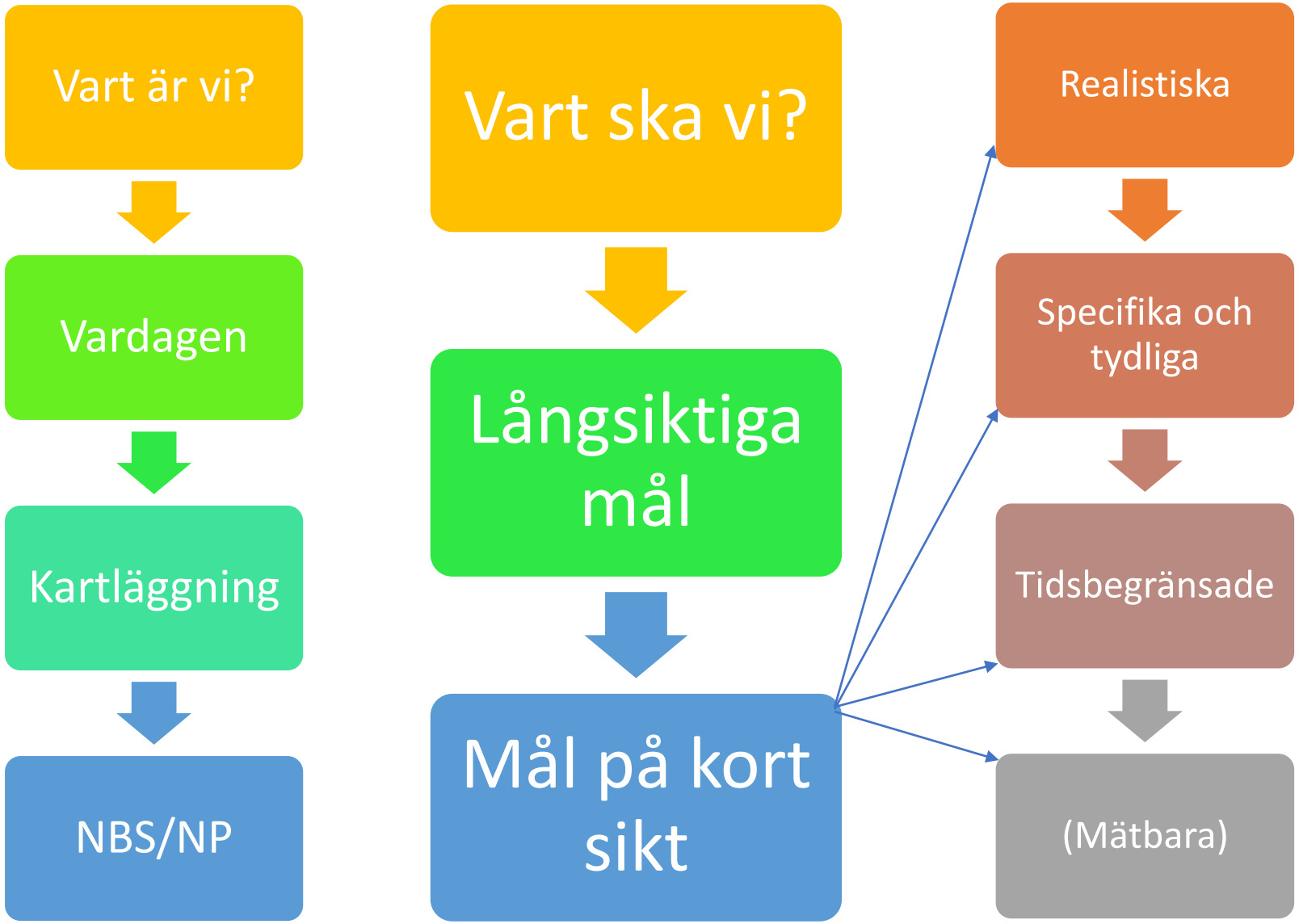

Blanda inte ihop fakta med gissningar

Skolfokus

Formulera svårigheten så att det går att lösa på kort och längre sikt

Mål-delmål-önskad situation

Ju svårare situation, desto mindre steg framåt

Uttryck en positiv målformulering ~~(Jag vill inte)~~ ~~(han/hon ska inte)~~

Det är svårt att sluta med något om det inte finns andra alternativ tillhands

Klargör *hur det skulle vara om svårigheten inte fanns*

Om allt redan var bra, hur skulle det vara då?

Vilka förändringar är viktigast?

Hur formulera extra anpassningar och särskilt stöd, med innehåll som går att följa upp och utvärdera?

Det finns inga enstaka orsaker till att en elev får skolsvårigheter.

Det går inte att komma tillrätta med en elevs skolsvårigheter genom att ensidigt rikta åtgärder mot eleven

Är det barnet som har problem i skolan,
eller är det skolan som har problem med barnet?

Hur gör vi?

Metod
(specifikt)

- Planera och strukturera lektion, skoldag
- Instruktioner
- Hjälp att komma igång
- Ledning i att förstå texter
- Färdighetsträning
- Förklaringar av ämnesområde/begrepp
- Särskilda läromedel
- Kortvarigt spec.stöd

Ansvar
(tydligt)

- Elevassistent och specialundervisning
- Undervisning i särskild undervisningsgrupp
- Enskild undervisning
- Distansundervisning (22kap 5§och 7§ för en elev som inte kan delta i den ordinarie undervisningen på grund av en dokumenterad medicinsk, psykisk eller social problematik, om alla andra möjligheter till särskilt stöd är uttömda eller bedöms olämpliga […])
- Anpassad studiegång

Uppföljning
(hur går det)

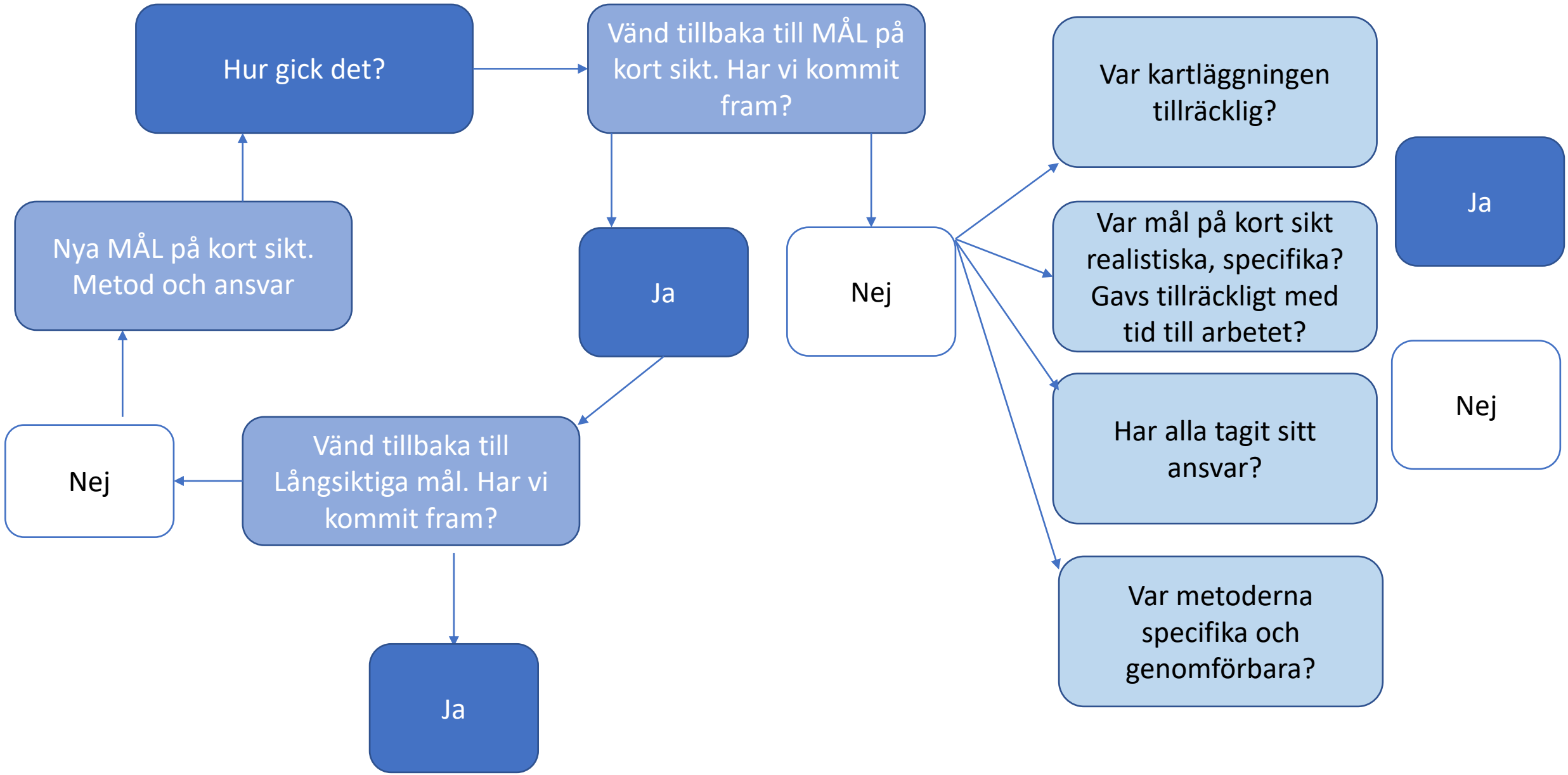
Hur gick det?
Vänd tillbaka till MÅL på kort sikt. Har vi kommit fram?
Var kartläggningen tillräcklig?
Ja
Nya MÅL på kort sikt. Metod och ansvar
Ja
Nej
Var mål på kort sikt realistiska, specifika? Gavs tillräckligt med tid till arbetet?
Nej
Har alla tagit sitt ansvar?
Nej
Vänd tillbaka till Långsiktiga mål. Har vi kommit fram?
Var metoderna specifika och genomförbara?
Ja